

Anna Kosmacz-Chodorowska
Instytut Logistyki i Magazynowania – EAN Polska

UE: Prawo Żywnościowe a śledzenie żywności

Nowe Prawo Żywnościowe, które wejdzie w życie od 1 stycznia 2005 r., nakłada znaczne obowiązki na firmy branży żywnościowej i żywieniowej (paszowej). Poniżej podpowiadamy, jak poradzić sobie ze spełnieniem wymogów nowego prawa, korzystając z narzędzi, które oferuje system EAN.UCC.

Nowe Prawo Żywnościowe UE – Przepis (EC) Nr 178/2002 - ustanawia ogólne zasady i wymagania w zakresie prawa żywnościowego, powołuje Europejską Radę Bezpieczeństwa Żywności oraz określa procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności.

Przez branżę żywnościową rozumiemy wszelkie działania podejmowane w celach osiągania zysku lub nie, prywatnie lub publicznie, podczas któregośkolwiek etapu:

- produkcji
- przetwarzania oraz
- dystrybucji żywności.

Przepis określa, że Prawo Żywnościowe powinno skupiać się na zapewnieniu bezpieczeństwa interesów konsumentów oraz dostarczać konsumentom podstaw do podejmowania świadomych decyzji co do żywności, jaką spożywają. Ma to zapobiegać: nieuczciwym i zwodniczym praktykom, podrabianiu żywności oraz jakimkolwiek innym praktykom mogącym wprowadzić konsumenta w błąd.

Dotyczy to zarówno artykułów żywnościowych, jak i artykułów żywieniowych (paszowych), importowanych przez daną społeczność, jak również przez nią eksportowanych.

Artykuł 14 dotyczy wymagań w zakresie bezpieczeństwa żywności i określa, że:

1. W sklepie nie może znajdować się żywność, która jest niezdalna do spożycia.
2. Żywność powinna zostać uznana za nie nadającą się do spożycia, jeśli:
  - (a) jest szkodliwa dla zdrowia
  - (b) nie nadaje się do konsumpcji.

W przypadku artykułów paszowych powinny być one uznane za niebezpieczne do stosowania, jeśli mogą mieć niekorzystny wpływ na zdrowie ludzkie lub zwierzęce, lub jeśli mogą powodować, że żywność pochodząca ze zwierząt ją spożywających jest niebezpieczna do konsumpcji przez ludzi. Gdy jakiekolwiek artykuły żywnościowe lub pasze uznane za niebezpieczne są częścią partii lub dostawy obejmującej tę samą klasę lub specyfikację artykułów żywnościowych, przyjmuje się, że wszystkie artykuły w partii lub dostawie są również niebezpieczne.

Artykuł 17 odnosi się do odpowiedzialności i określa, że operatorzy branży żywnościowej i żywieniowej (paszowej) wszystkich etapów produkcji, przetwarzania i dystrybucji w ramach prowadzonej działalności powinni zapewnić, że żywność lub pasze spełniają wymagania prawa żywnościowego oraz powinni weryfikować realizację tych wymagań.

Artykuł 18 określa, że:

- **Możliwość śledzenia:** żywności, pasz, zwierząt, z których wytwarzana jest żywność lub jakichkolwiek innych substancji zaliczanych do grupy artykułów żywnościowych i żywieniowych (paszowych), powinna być ustanowiona na wszystkich poziomach: produkcji, przetwarzania i dystrybucji.
- Firmy należące do branży żywnościowej i żywieniowej (paszowej) powinny mieć możliwość identyfikacji podmiotów, od których dostarczane są artykuły żywnościowe, pasze, zwierzęta, z których wytwarzana jest żywność lub jakiegokolwiek inne substancje zaliczane do grupy artykułów żywnościowych i żywieniowych (paszowych). Firmy powinny dysponować systemami i procedurami, które po-

zwalają na uzyskanie tych informacji na żądanie odpowiednich jednostek państwowych.

- Firmy należące do branży żywnościowej i żywieniowej (paszowej) powinny mieć możliwość identyfikacji innych firm, którym dostarczane są ich produkty oraz powinny dysponować tą informacją zawsze na żądanie odpowiednich jednostek państwowych.
- Artykuły żywnościowe oraz żywieniowe (paszowe) znajdujące się w sklepie lub mające się tam znaleźć, powinny zostać odpowiednio oznakowane oraz zidentyfikowane dla ułatwienia ich śledzenia, poprzez dokumentację oraz informacje zgodnie z określonymi wymaganiami bezpieczeństwa.

Artykuły 19 i 20 dotyczą odpowiedzialności firm branż żywnościowej i żywieniowej (paszowej). Określają one, że jeśli istnieją przesłanki mówiące, że żywność, która została zaimportowana, wyprodukowana, przetworzona lub dystrybuowana nie odpowiada wymaganiom bezpiecznej żywności, to powinna natychmiast być uruchomiona procedura wycofania takiej żywności z rynku. Jeśli taka żywność dotarła już na rynek, to operator powinien skutecznie i dokładnie poinformować konsumentów o powodach jej wycofania z rynku i natychmiast wycofać ze sprzedaży dostarczone produkty. Utrata kontroli i brak informacji na temat pochodzenia żywności przez operatorów wymaga zawiadomienia odpowiednich organów.

Jak spełnić wymogi nowego prawa?

Odpowiedzią na to pytanie jest: stosowanie narzędzi usprawniających zarządzanie logistyczne każdej firmy, zgodnie z globalnym systemem automatycznej i elektronicznej wymiany da-

nych, jakim jest system EAN.UCC. System ten posiada stosowne narzędzia pozwalające na realizację wyżej wymienionych zapisów rozporządzenia UE w sposób szybki i bezbłędny generując przy okazji wiele dodatkowych efektów. Korzyści wynikające z ich wdrożenia – najkrócej rzecz ujmując - powodują, że firma, która używa tych narzędzi, dzięki posiadaniu aktualnych i bezbłędnych informacji o wymaganej szczegółowości danych, podejmuje najbardziej trafne decyzje. Tym samym zastosowanie m.in. standardowych kodów kreskowych, poprzez korzyści wynikające z automatyzacji: przyjęć, lokalizacji, kompletacji i wydań, rejestrując przy okazji wszystkie niezbędne dane dla potrzeb śledzenia żywności, przyczynia się dodatkowo do: redukcji pracochłonności, eliminacji błędów, redukcji kosztów, efektywnego zarządzania a tym samym - zwiększenie konkurencyjności firmy.

Wspomnianymi wyżej standardami są zarówno:

- globalne identyfikatory produktów (jednostek handlowych) – GTIN, a więc każdego produktu (od paszy, poprzez, np. półtusze, owoce, warzywa, mleko), na dowolnym etapie przetworzenia, który w końcowym efekcie staje się artykułem spożywczym
- globalne identyfikatory firm -GLN, a więc każdego przedsiębiorstwa, w tym, np. od którego zakupiono surowiec lub wyrób gotowy, lub do jakiej firmy one trafiły
- wszelkie informacje dotyczące tych produktów, którymi są m.in. data przydatności do spożycia, seria produkcyjna, podawane w standardowych formatach, wg tak zwanych Identyfikatorów Zastosowania EAN.UCC
- techniki automatycznego wprowadzania tych danych do systemów informatycznych firm za pomocą kodów kreskowych EAN.UCC
- i wreszcie – dokumenty elektroniczne, zastępujące tradycyjne dokumen-

ty handlowe, też wg standardów globalnych;

przy czym centralnym narzędziem pozwalającym na wymianę wszystkich niezbędnych danych, w sposób bardzo szybki i absolutnie bezbłędny w całym łańcuchu dostaw jest:

- standardowa etykieta logistyczna EAN.UCC.

Etykieta logistyczna EAN.UCC w standaryzowany sposób, poprzez seryjny numer jednostki logistycznej (SSCC) identyfikuje każdą jednostkę, którą należy śledzić w całym łańcuchu dostaw. Etykieta, w przypadku jednostki o jednorodnej rodzajowo zawartości, dodatkowo zawierać może wszelkie dane o zawartości (np. o towarze na palecie), w tym, np. o ilości tego towaru wg określonej jednostki miary, wszystkich atrybutach stałych i zmiennych towaru, np. numer serii produkcyjnej, terminie przydatności do spożycia, itp. oraz o dostawcy lub odbiorcy danego produktu.

Organizacje krajowe EAN w Polsce – Instytut Logistyki i Magazynowania, proponują swoim uczestnikom wdrożenie aplikacji generującej etykiety logistyczne, w której następuje zapis danych o każdej oznaczonej palecie. Pozwala to nie tylko na generowanie standardowych etykiet logistycznych ze wszystkimi wymaganymi danymi, o jakie zaczynają się upominać sieci handlowe od swoich dostawców, ale równocześnie pozwala na automatyczne zapisywanie tych danych, w celu dysponowania nimi właśnie między innymi w celu spełnienia wymogów Nowego Prawa Żywnościowego UE. Jednocześnie proponowane rozwiązanie umożliwia nie tylko śledzenie żywności, ale dodatkowo – można je wykorzystywać do usprawnienia zarządzania własnym magazynem zaopatrzenia lub zbytu, a dalej – całą firmą. Zachęcamy zatem do korzystania ze standardów, jakie dla tych potrzeb oferuje system EAN.UCC, łącząc spełnienie wymogów zewnętrznych z korzyściami na rzecz własnej firmy.

Czasopismo „Logistyka”.

Dołącz do elity.